

41. Rektal İlaç Uygulaması

Tanımlar

Fital (supozitivar), solüsyon ve süspansiyon şeklindeki bazı ilaç formlarının rektal yoldan uygulanmasıdır. Rektal yolla uygulanan bazı ilaçlar lokal, bazıları da sistemik etki meydana getirir. Genellikle, lokal etkilerinden yararlanmak amacıyla laksatif supozitivar türü ilaçlar uygulanır. Rektum içine kolay yerleştirilebilir koni veya silindirik biçiminde supozitivarlar kullanılır.

Amaç

Rektal yol ile uygulanacak olan ilaç formlarının güvenli teknik kullanılarak uygulanmasını sağlamaktır.

Uygulama Basamakları

- ✓ Eller yıkanır
- ✓ Eldiven giyilir
- ✓ Uygulamaya başlamadan önce gerekli tüm malzemeler hazırlanarak hastanın yanına getirilir
- ✓ İlaç kartı tedavi kayıtları ve doktor istemi ile karşılaştırılır
- ✓ İlacın son kullanma tarihi kontrol edilir
- ✓ Hastanın kimliği bilekliğinden ya da dosyasından kontrol edilir
- ✓ Uygulama hakkında hastaya bilgi verilir
- ✓ Gerekli durumlarda hastanın bağırsaklarını boşaltması sağlanır
- ✓ Hastanın, kalçasının altına, dışkının sızarak yatak takımlarının kirlenmesini önlemek için koruyucu örtü serilir
- ✓ Hastanın üzeri örtü ile kapatılır
- ✓ Ped ele alınır
- ✓ Hastanın durumuna uygun pozisyon verilir. Sol lateral, dorsal rekümbent ve sims pozisyonu bu uygulama için uygundur
- ✓ Sol lateral pozisyon verilmişse hastanın üstteki bacağı bükerek karnına çekmesi sağlanır
- ✓ Sadece uygulama yapılacak bölge açıkta kalacak şekilde hastanın üzerine örtü açılır
- ✓ Süpozitivar veya uygulama şişesinin adaptörü vazelinlenir
- ✓ Adaptörsüz ilaç uygulamak gerekiyorsa baş ve işaret parmağınız arasına ilaç yerleştirilir
- ✓ Aktif olmayan el ile hastanın üstte kalan kalçası yukarı doğru çekilerek anüs ortaya çıkarılır
- ✓ Hastaya, derin nefes alması söylenir
- ✓ Süpozitivar veya uygulama şişesinin adaptörü nazıkçe anüsten içeri itilir. Uygulama esnasında süpozitivar yetişkinde 10 cm, bebek ve çocuklarda 5 cm itilmelidir.
- ✓ Hastanın anüsü üzerine tampon veya gazlı bez konur
- ✓ Hastanın gerektiği kadar bu pozisyonunda beklemesi sağlanır. Eğer rektal ilaç uygulanan hasta çocuk ya da bebek ise kalçalara 1-3 dakika hafif bastırılarak ilacın dışarı çıkması engellenmiş olur
- ✓ İlaç ya da dışkı sızıntısı açısından kontrol yapılır var ise silinir
- ✓ Eldivenler, içi dışarıya gelecek şekilde çıkarılır
- ✓ Hastaya rahat ettiği bir pozisyon verilir. Eğer laksatif bir süpozitivar uygulanmış ise acil boşaltım ihtiyacı gelene kadar beklemesi (yaklaşık 30 dakika) söylenir

✓ Malzemeler ortamdan güvenli bir şekilde kaldırılır ✓ Eller yıkanır ✓ Uygulamanın zamanı, ilacın ismi ve dozu, yan etkileri ve işlemin sonuçları kaydedilir	
Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ✓ Uygulama esnasında, hastanın mahremiyetine özen gösterilmelidir ✓ Uygulama sırasında rektum mukozasının tahrişini önlemek amacı ile süpozituar soğuk suyla ıslatılmalıdır ✓ Süpozituarlar mutlaka buzdolabında saklanmalıdır. (Oda sıcaklığında kalırsa yumuşar ve uygulama esnasında erir.) ✓ Uygulamadan sonra hasta, birkaç dakika yatar pozisyonda kalmalıdır ✓ Hastanın kalçasının altına, dışkının sızarak yatak takımlarının kirlenmesini önlemek için koruyucu örtü serilmelidir ✓ Süpozituar anal kanalı geçecek şekilde ileriye itilmelidir ✓ Bebeklerde özellikle analjezik, antipiretik etki için supozituar veriliyorsa defekasyon uyarısı geçinceye kadar (1-3 dakika) kalçalarına basınç uygulanmalıdır ✓ Tıbbi asepti kurallarına uygun hareket edilmelidir ✓ Yapılan tüm uygulamaların kayıt edilmesi unutulmamalıdır.	
Kullanılan Araç ve Gereçler	
✓ İlaç kartı ya da tedavi defteri, ✓ Süpozituar, ✓ Eldiven, ✓ Ped ya da gazlı bez, ✓ Üzerini örtmek için örtü, ✓ Vazelin, ✓ Boşaltım ihtiyacını gidermek için sürgü, ✓ Tuvalet kâğıdı, ✓ Kirli kabı.	
İşin Riskleri	
Hastada Oluşabilecek Riskler	Çalışanda Oluşabilecek Riskler
✓ Bu uygulamalarda, rektal mukozada hasar oluşabilir ✓ Bağırsak boşaltımı için sık kullanılması, hastada normal bağırsak boşaltımını yapamamasına neden olabilir ✓ Küçük çocuklarda sık uygulamalar, ileri yaşlarda psikolojik sorunlara neden olabilir.	-